

Beantwoording technische vragen over Begroting 2021 (PS 76/20)

Nagekomen technische vragen van de fractie GroenLinks

GroenLinks Vraag 1

Begroting blz 11

Wat is de omvang (in begroting en fte) van de vijf provinciale rekenkamers? Wat is (opgeteld) de omvang van jaarlijkse begroting van de provincie(s) die ze moeten controleren? [graag als volgt rapporteren: Noordelijke Rekenkamer: X,X fte, X,X mln begroting, omvang jaarbegrotingen 2021 Provincies Friesland, Groningen en Drenthe: XXX mln]

Antwoord 1

	fte	exploitatie-omvang
Noordelijke rekenkamer	6,4 fte	852.000
omvang begr.provincies		
Groningen	369.266.000	
Friesland	458.412.000	
Drenthe	339.458.053	
	<u>1.167.136.053</u>	

	fte	exploitatie-omvang
Randstedelijke rekenkamer	11,3 fte	1.701.500
omvang begr.provincies		
Flevoland	275.166.000	
Utrecht	565.954.000	
Zuid-Holland	950.152.000	
Noord-Holland	756.569.000	
	<u>2.547.841.000</u>	

	fte	exploitatie-omvang
Rekenkamer Oost-Nederland	6,42 fte	906.100
omvang begr.provincies		
Gelderland	1.456.489.000	
Overijssel	640.446.000	
	<u>2.096.935.000</u>	

	medew.	exploitatie-omvang
Rekenkamer zeeland	3 medew	301.000
omvang begr.provincie		
Zeeland	265.087.000	

	fte	exploitatie-omvang
Zuidelijke rekenkamer	5,2 fte	660.000
omvang begr.provincies		
Noord-Brabant	1.117.165.000	
Limburg	550.863.000	
	<u>1.668.028.000</u>	

Van de noordelijke rekenkamer betreffen het aantal fte en de exploitatie-omvang, gegevens uit de begroting 2020 van de rekenkamer

Van de rekenkamer Zeeland zijn geen aantallen fte bekend, de exploitatieomvang van deze rekenkamer betreft het budget 2019. Wel is bekend dat rekenkamer Zeeland drie medewerkers heeft voor onderzoek en ondersteuning.

Alle overige gegevens betreffen zowel voor rekenkamers als provincies, gegevens met betrekking tot begrotingsjaar 2021.

GroenLinks Vraag 2

Begroting P. 15 en 42 Het Uitvoeringsprogramma Werklocaties waaraan hier wordt gerefereerd loopt tot 2019. Klopt het dat het nieuwe Uitvoeringsprogramma ('Aanpak') 2020-2023 al is vastgesteld door GS? Waarom is dit hier niet als uitgangspunt genomen?

Antwoord 2

De referentie op pag. 15 wordt niet herkend. Op pagina 16. wordt bij de opsomming van de beleidskaders en uitvoeringagenda's gerefereerd naar programma Werklocaties (zonder vermelding van jaartallen). Dit betreft inderdaad het uitvoeringsprogramma Werklocaties 2020-2023. Op pagina 42. wordt inderdaad abusievelijk verwezen naar het oude programma.

GroenLinks Vraag 3

Statenvoorstel blz 5

Naast de begroting van 2021 zijn afspraken gemaakt over bezuinigingen in de toekomst. Hoe is gekomen tot een bezuiniging van 10,42 miljoen op het programma Natuur en milieu? Welke onderliggende stukken/financiële analyses zijn gebruikt bij deze afweging? Kunnen deze stukken worden gedeeld met staten? Is er overleg geweest met de sector over deze bezuiniging? Zo ja, wanneer en wat was daarvan de uitkomst? Kan voor bezuiniging op natuur en milieu worden aangegeven wanneer deze ingaan en waarop in detail wordt bezuinigd?

Antwoord 3

In het bestuursakkoord is afgesproken om vanaf 2025 € 30 mln om te buigen op de in meerjarenbegroting opgenomen structurele lasten. Daarbij is aangegeven dat dit voor een bedrag van € 23 mln ten laste komt van de begrotingsprogramma's/beleidsterreinen:

- Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed: € 7 mln vanaf 2023;
- Natuur: € 10 mln vanaf 2024;
- Mobiliteit: € 7 mln vanaf 2025.

De resterende € 7 mln zou nog nader ingevuld worden ten laste van de overige begrotingsprogramma's. Hiervoor is in het statenvoorstel bij de begroting een voorstel gedaan en toegelicht, wat ertoe heeft geleid dat de totale ombuiging voor het begrotingsprogramma Natuur uitkomt op € 10,42 mln. Zoals aangegeven dient deze ombuiging vanaf 2024 structureel gerealiseerd te zijn. In het op te stellen beleidskader Natuur zal worden uitgewerkt op welke onderdelen bezuinigd zal worden. Dit beleidskader zal medio 2022 aan PS worden voorgelegd. Er is nog geen overleg geweest met de sector over deze bezuiniging.

GroenLinks Vraag 4

Begroting P. 25: Wanneer is het onderzoek gereed over het verhogen of vergroten van het toepassingsbereik van de grondwaterheffing?

Antwoord 4

Het onderzoek naar de mogelijkheden voor het verhogen of vergroten van het toepassingsbereik van de grondwaterheffing moet nog vormgegeven worden. Dit wordt meegenomen bij de opstelling van het regionaal programma water en bodem.

GroenLinks Vraag 5

Begroting P. 25: In 2020 zijn er 0,8 miljoen meer inkomsten (programma water en bodem) geraamd vanwege incidentele inkomsten. Wat waren deze incidentele inkomsten?

Antwoord 5

De € 0,8 mln aan incidentele inkomsten voor het programma Water en Bodem bestaat hoofdzakelijk uit:

- € 0,3 mln meer inkomsten m.b.t. grondwaterheffing dan oorspronkelijk geraamd;
- € 0,24 mln aan bijdragen van partners vanuit het Deltaprogramma Maas;
- € 0,18 mln aan bijdragen van partners vanuit het project Schoon Water voor Brabant;
- € 0,08 mln aan diverse kleine bijdragen.

GroenLinks Vraag 6

Begroting P. 35: Kan worden aangegeven welke twee (biodiversiteits-)projecten naar voren zijn gehaald (van 2021 naar 2020) en hoeveel middelen daaraan zijn besteed?

Antwoord 6

De twee projecten betreffen LIFE CLIMATE FOREST met een provinciale bijdrage van € 1.375.878- waarvan dekking o.a. vanuit biodiversiteit € 687.939 en project LIFE RESILIAS met een provinciale bijdrage van € 1.018.678 dekking o.a. vanuit biodiversiteit € 543.755.

GroenLinks Vraag 7

Begroting P. 35: Het project ITV wordt niet doorgezet door dit college. Waar gaan de middelen die daarvoor waren gereserveerd (1,3 miljoen) naartoe?

Antwoord 7

Per abuis is op pagina 35 de term 'intensivering toezicht en handhaving landbouw' gebruikt. Dit had moeten zijn 'transitie veehouderij'. We zullen dit aanpassen in de te publiceren versie. De middelen voor intensivering toezicht en handhaving landbouw voor de periode 2021 t/m 2023 zijn teruggevloeid naar algemene middelen.

GroenLinks Vraag 8

Begroting Op p. 37 wordt gesproken over te meten economische indicatoren. Brede welvaart wordt niet gemeten. Hoe en op welke wijze gaat dit gebeuren?

Antwoord 8

Het CBS publiceert jaarlijks de Monitor Brede Welvaart & de Sustainable Development Goals (zie: zie <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2020/21/monitor-brede-welvaart-de-sustainable-development-goals-2020>). De Universiteit Utrecht en RaboResearch publiceren afgeleid hiervan een Brede Welvaartsindicator op COROP (regio)-niveau. De provincie Noord-Brabant zal deze gegeven van CBS, UU en RaboResearch benutten voor een jaarlijkse monitor brede welvaart voor de provincie. We zoeken daarbij de samenwerking met de partners die in 2019 betrokken waren bij de barometer concurrentiekracht.

GroenLinks Vraag 9

Begroting P. 40: GS spreekt over het aangaan van internationale samenwerkingsverbanden buiten de EU. Welke is GS voornemens aan te gaan? Of heeft men premature gedachten over om eventueel aan te gaan?

Antwoord 9

Zie vraag 32 PvdD

Het gaat om samenwerkingsverbanden tussen regio's, clusters, kennisinstellingen en bedrijven, zowel op hetzelfde niveau als onderling, in Europa én daarbuiten.

Binnen een samenwerkingsverband werken regio's, clusters, kennisinstellingen en bedrijven samen aan de oplossingen voor de vraagstukken in genoemde thema's. Bijvoorbeeld binnen de S3 Platforms voor industriële modernisering zoals "Efficient and Sustainable Manufacturing", waarin clusters en regio's samenwerken op thema's binnen "Smart Industrie", of "European Entrepreneurial Regions", waarin regio's op ambtelijk niveau ervaringen met innovatie programma's uitwisselen met het doel deze programma's verder te verbeteren.

Een samenwerkingsverband kan bestaan uit clusters, bedrijven en kennisinstellingen uit twee of meer regio's.

GroenLinks Vraag 10

Begroting P. 43: zijn de lasten voor economie nog niet opgenomen voor diverse programma's. Wat is hiervan de oorzaak? Kan een indicatie gegeven worden welke middelen nog worden begroot en waarvoor deze bestemd gaan worden? Hoe wordt geadviseerd de begroting te duiden zonder deze cijfers?

Antwoord 10

Op pagina 43 wordt aangegeven dat voor de cofinanciering Europese Programma's (Interreg en OP Zuid), MIT en Efro-bijdragen in 2021 nog geen bedragen geraamd zijn.

Voor cofinanciering Europese Programma's geldt dat programma-periode t/m 2020 loopt, 2021 zal voor Europa een soort overgangsjaar worden en op dit moment is nog onduidelijk of/welke openstellingen er zullen plaatsvinden en dus ook welke bedragen ter cofinanciering hiermee gemoeid zijn. Als in 2021 hierover duidelijkheid komt zullen deze (zoveel als mogelijk) uit de reserve Cofinanciering Eur.Programma's gedekt worden.

Ook bijdragen vanuit Europa (Efro-bijdrage in 2020 € 14 mln.) zijn dus onzeker, maar betreffen middelen die wij "doorsluizen", dus voor provincie budgettair neutraal. Dit geldt ook voor de te verwachten extra middelen uit het nieuwe financiële pakket, dat nog door het Europe Parlement moet worden goedgekeurd.

Als hiervoor in 2021 bedragen aan de begroting worden toegevoegd, zal bij een S&V-moment dit aan uw Staten worden voorgelegd.

M.b.t. MIT, voor 2021 is op dit moment nog niet bekend hoeveel budget er vanuit het Rijk beschikbaar zal komen en is dus nog niet in begroting 2021 opgenomen. De benodigde provinciale cofinancieringsmiddelen zullen uit de bestaande begroting gedekt worden.

GroenLinks Vraag 11

Begroting P. 55: Er is geen indicator voor passend OV-beleid: worden er ook draagvlakmetingen gehouden en zo ja hoe worden deze vormgegeven? Worden deze via wetenschappelijke wijze uitgevoerd, zo ja welke wijze?

Antwoord 11

In de [statenmededeling](#) van 22 september over het vaststellen van het uitgangspunten document bent u ook geïnformeerd over de uitgangspunten voor 'data en kennis verzamelen en delen'. Hier wordt ook verwezen naar een uitgebreide enquête die in West Brabant is gehouden, Het resultaat is hier te vinden. Daarnaast zijn

aanvullende data verzameld om de potentie van gedeelde mobiliteit beter in beeld te brengen. Deze data worden de komende periode gebruikt in de verdere uitwerking.

GroenLinks Vraag 12

Begroting P. 56: over welke flexpilots spreken we?

Antwoord 12

De Staten zijn hierover recent geïnformeerd via een tweetal statenmededelingen over [pilots](#) en [Bravoflex](#).

GroenLinks Vraag 13

Begroting P. 57: Over welke frictiekosten gaat het?

Antwoord 13

Zoals in het Statenvoorstel bij de visie "Gedeelde mobiliteit is maatwerk" (PS 68/18) is aangegeven, verwachten we mogelijk extra kosten als gevolg van de transitie naar gedeelde mobiliteit. Het huidige OV-systeem is efficiënt ingeregeld maar vanuit de visie willen we de transitie maken naar gedeelde mobiliteit die aansluit bij de vraag van de reizigers in Brabant. Dit betekent dat er ook nieuwe vormen van vervoer kunnen ontstaan die in het begin nog suboptimaal zijn. Dit accepteren we om op termijn beter aan te kunnen sluiten op de reizigersvraag. Hierbij kan het gaan om opstartkosten voor nieuwe vormen van vervoer zoals Flex en Samen-initiatieven. Het kan ook gaan om kosten om de verschillende vormen van vervoer op elkaar te laten aansluiten of om kosten om Zero Emissie ook te introduceren in kleinschalig vervoer of bijvoorbeeld kleine aanpassingen in de infrastructuur of aanpassingen aan laadfaciliteiten. Dit wordt de komende periode verder uitgewerkt en u blijft hierover geïnformeerd via de voortgangsrapportages gedeelde mobiliteit.

GroenLinks Vraag 14

Begroting P. 57: Hoe verhoudt de lastenstijging zich tot de laatste 5, 10, 15, 20, 25 jaar?

Antwoord 14

De twee grote onderdelen uit het begrotingsprogramma 08 (OV-concessies en beheer en onderhoud provinciale wegen) zijn de afgelopen jaren meegegaan in het provinciale indexatiebeleid. Zoals ook aangegeven in de toelichting is er op het gebied van data een intensivering (Datavisie en krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland). We hebben een stevige ambitie op een datagedreven mobiliteitsbeleid.

GroenLinks Vraag 15

Begroting P. 57: waarom is er nog geen indicatie gemaakt van de organisatiekosten? Kan worden aangenomen dat deze in dezelfde orde van grootte liggen dan voorgaande jaren of verwacht men een hogere kost? Of eventueel lagere? En waarom?

Antwoord 15

De toerekening van de organisatiekosten voor de jaren 2022 t/m 2024 vindt plaats op basis van de verwachte personele capaciteitsinzet. De gegevens daarvoor worden binnen de organisatie nog uitgevraagd en op basis daarvan worden de organisatiekosten op een later tijdstip aan de programma's toegerekend. Of de nog toe te rekenen organisatiekosten veel zullen afwijken is nu nog niet aan te geven.

GroenLinks Vraag 16

Begroting P. 58: Waarom laten de baten een neerwaartse lijn zien?

Antwoord 16

Tot en met 2019 werden onder dit programma de inkomsten uit specifieke doeluitkering Verkeer en Vervoer verantwoord. Met de omzetting naar een algemene uitkering via het provinciefonds worden de inkomsten aangemerkt als algemene dekkingsmiddelen (begrotingsonderdeel algemeen financieel beleid). Binnen IPO-verband is de afspraak gemaakt om de reeds verstrekte bijdragen af te bouwen via de exploitatie-uitgaven voor de OV-concessies. Medio 2019 zijn alle bijdragen uit hoofde van de doeluitkering besteed.

De daling in de baten ten opzichte van 2020 wordt vooral verklaard door het aflopen van de fiscale constructie PPS-A59 waarvoor een specifieke rijksuitkering werd ontvangen.

GroenLinks Vraag 17

Begroting P. 58: Op basis waarvan zijn de investeringen in Verkeersveiligheid gebaseerd? Heeft dit een directe, evt. causale relatie tot de ambitie van 0 verkeersdoden? Is er onderzoek gedaan hoe er naar 0 verkeersdoden gegaan kan worden en welke investeringen daarvoor nodig zijn?

Antwoord 17

De budgetten voor verkeersveiligheid zijn gebaseerd op het nieuwe Brabants VerkeersVeiligheidsPlan (BVVP 2020-2024) wat begin 2020 door GS is vastgesteld en waarover de Staten zijn geïnformeerd. Bij het statenvoorstel bij de uitwerking van de bestuursopdracht Bestuur en Veiligheid zijn tijdelijk extra bestuurakkoordmiddelen ter beschikking gesteld voor de intensivering uit het BVVP.

Het BVVP 2016-2020 is afgerond en geëvalueerd. Met het vigerende BVVP werken we via een risicogestuurde aanpak en op een datagedreven manier gericht aan de gezamenlijke ambities van nul verkeersslachtoffers.

Het budget voor infrastructurele maatregelen is separaat beschikbaar binnen de reserve van mobiliteit en wordt eveneens op basis van een risicogestuurde aanpak toegekend aan de provinciale infraprojecten.

GroenLinks Vraag 18

Begroting P. 58: De extra investeringen in Smart Mobility en Verkeersveiligheid worden betaald uit leges; welke leges betreft dit?

Antwoord 18

Nee, deze 2 zaken staan los van elkaar. De intensivering van Verkeersveiligheid is gefinancierd vanuit bestuursakkoordmiddelen (statenvoorstel uitwerking bestuursopdracht Bestuur en Veiligheid) en de extra investering Smart Mobility uit de reserve Verkeer & Vervoer (statenmededeling Krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland).

GroenLinks Vraag 19

Begroting P. 58: Waarom worden de hiervoor genoemde middelen ook deels uit de algemene middelen gehaald en niet uit de gereserveerde mobiliteitsgeldten?

Antwoord 19

Zie antwoord bij vraag 18.

GroenLinks Vraag 20

Begroting P. 59: wordt er naast thuiswerken en aanpassing schooltijden ook gekeken naar aanpassing werktijden? Zo ja op welke wijze, zo nee, waarom niet?

Antwoord 20

Ja. Het regionale werkgeversnetwerk Brabant Mobiliteitsnetwerk (BMN) adviseert en activeert werkgevers om aan de slag te gaan met flexibel (thuis)werken en het slim, duurzaam en veilig omgaan met woon-werkverkeer en zakelijk reizen. Daar hoort het buiten de spits reizen ook bij waar het aanpassen/verruimen van werktijden - gekoppeld aan het flexibiliseren van de arbeidsvoorwaarden - één van de knoppen is waar de werkgevers aan kunnen draaien. Dit is vergelijkbaar met het aanpassen van schooltijden en de dienstregelingen in het openbaar vervoer in samenwerking binnen de onderwijsaanpak.

Link naar resultaten BMN:

<https://www.brabantmobiliteitsnetwerk.nl/bmn-presenteert-resultaten-in-infographics/>

GroenLinks Vraag 21

Begroting P. 59: wat is de ambitie op de verlaging van de filedruk?

Antwoord 21

De filedruk wordt bepaald door meerdere factoren zoals ook bijvoorbeeld economische groei. Daarnaast omvat de filedruk ook de situatie op rijkswegen. We hebben daarom geen absolute streefwaarde geformuleerd, maar we streven naar een dalende trend.

GroenLinks Vraag 22

Begroting P. 60: Naast opwaardering van bestaande OV knooppunten tot mobiliteitshub, komen er zes nieuwe. Waar komen deze?

Antwoord 22

Het is moeilijk om op dit moment al de exacte locaties van toekomstige mobiliteitshubs aan te wijzen. Er loopt een aantal concrete trajecten die gericht zijn op de ontwikkeling van mobiliteitshubs (Quick Win A2 Deil - 's-Hertogenbosch, bereikbaarheidspakket De Run, flankerend maatregelenpakket A50 Paalgraven-Bankhoef). Daarnaast is in het kader van de transitie naar gedeelde mobiliteit ook een verkennend traject bezig in West Brabant. Dit is onderdeel van de [statenmededeling](#) waar u op 22 september over geïnformeerd bent. In dit traject zijn 30 tot 40-tal potentiële hublocaties samen met de gemeenten aangewezen. Dit is een eerste rangschikking van bestaande en nog te ontwikkelen hubs. Samen werken we toe naar een ontwikkelplan waarbij duidelijk wordt welke hublocaties we als eerste gaan ontwikkelen. In de eerste helft 2021 verwachten we daar meer duidelijkheid over te hebben.

GroenLinks Vraag 23

Begroting P. 60: De terugval van het OV wordt als tijdelijk beschouwd. Waarop is dit gebaseerd?

Antwoord 23

Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) stelt, dat het terugveren naar oude sociaal-maatschappelijke patronen op middellange termijn aannemelijk lijkt. Volgens het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het Centraal Planbureau (CPB) zal de mobiliteit - zonder een blijvende gedragsverandering - toenemen door een verdere toename van de bevolking en door een naar verwachting gematigde economische groei. Dit zal - ook bij lage economische groei - leiden tot aan aantal grote knelpunten in het multimodale mobiliteitsstelsel. Het is dus de verwachting dat we binnen afzienbare tijd weer op het niveau van reizigers van 2019 zitten, alleen is het wel

mogelijk dat het reisgedrag verandert. De spits kan afgevlakt worden door afspraken met bijvoorbeeld de onderwijsinstellingen en door meer thuis werken en vanuit huis vergaderen.

GroenLinks Vraag 24

Begroting P. 61: Aan welke 20 mobiliteitsoplossingen denkt GS?

Antwoord 24

Het betreft projecten vanuit de markt, vanuit ons met de markt en vanuit partners met ons.

Kern is dat het projecten zijn op het gebied van assetmanagement, verkeersmanagement, coöperatief/autonoom vervoer en combinaties daarvan. Met als doel leervragen te beantwoorden tav maatschappelijke doelen als verkeersveiligheid, duurzaamheid en bereikbaarheid. En vanuit de markt mogelijkheden te onderzoeken voor opschaling van diensten en producten..

De eerste 11 projecten zijn reeds gestart. De andere zijn een verwachting.

De projecten bestaan uit:

Private initiatieven die ondergebracht zijn in programma (MMZ) en in uitvoering zijn:

1. VETUDA smart assetmanagement
2. BuurautoNoom
3. VETUDA Safety analysis

Initiatieven die vanuit het programma (MMZ of andere programma onderdelen) zijn opgestart en in uitvoering zijn:

4. GLOSA (i.s.m. FORD)
5. Slim Sturen (digitale VM regels)
6. Stimulering ADAS gebruik
7. Bandenspanningsmeter
8. TKI trucks noordelijke ring Tilburg

Projecten die door derden worden getrokken en waarbij vanuit programma (MMZ) ondersteuning wordt geleverd:

9. Prystine
10. Talking Maps

Verkenningen van nieuwe projecten / projecten in opstartfase:

11. Doorontwikkeling Smart Asset Management
12. Fabulos X
13. Zelfrijdende containers Venlo
14. Urban Vehicle Access Regulation
15. Vervolg Digitale VM-regels
16. Vervolg GLOSA
17. Vervolg Slim Sturen
18. Ontsluiten informatie van WIS-voertuigen
19. Data for road Health
20. Data for road safety
21. PoC Hotspots Onveilige Wegsituaties
22. ISA uitrol Tilburg, Helmond, Eindhoven

Daarnaast hebben we een proces lopen om initiatieven voor projecten vanuit de markt en gebiedsopgaven te programmeren. Hierbij zijn we afhankelijk van de vraag vanuit de markt en gebiedsopgaven.

De innovatieve projecten of projectonderdelen zullen in de praktijk worden gebracht door bijvoorbeeld toepassing in de gebiedsopgaven of uitgerold door de markt. Op dit moment worden de volgende projecten al in de praktijk toegepast of staan op het punt toegepast te worden: Vetuda Smart Assetmanagement, ADAS. Voor de overige projecten geldt dat eerst de uitvoering afgerond moet zijn om te kunnen beoordelen welke in de praktijk kunnen worden toegepast.

GroenLinks Vraag 25

Begroting P. 61: Wordt er ook aan geschakeld vervoer gedacht? Zo ja, op welke wijze wordt hierop ingezet?

Antwoord 25

Het mobiliteitssysteem bestaat per definitie uit schakels: infrastructuur die goed op elkaar moet aansluiten en modaliteiten die in samenhang moeten worden ingezet om reizigers en vracht van A naar B te brengen. Hierop wordt bijvoorbeeld ingezet met overstap- en overslagpunten (hubs) en met pakketten van mobiliteitsdiensten met een breed aanbod aan reizigers (zoals fiets, openbaar vervoer, auto en deelvervoer). Tenslotte wordt ook ingezet op 'geschakeld vervoer' met maatregelen waardoor voertuigen en verkeerslichten elkaar detecteren en zo samen optimaal gebruik kunnen maken van de beschikbare infrastructuur.

GroenLinks Vraag 26

Begroting P. 61: Zijn er infrastructurele projecten aan te geven die mogelijk niet meer nodig zijn door de coronacrisis?

Antwoord 26

We verwachten dat de mobiliteit na de coronacrisis terug op het oude niveau komt. Er zijn dus geen geplande infraprojecten die nu niet meer nodig zijn. We blijven uiteraard wel de mobiliteitsontwikkeling continu volgen.

GroenLinks Vraag 27

Begroting P. 63: Er is sprake van een verdubbeling van uitgaven op het gebied van mobiliteitsontwikkeling. Wat is hiervan de oorzaak?

Antwoord 27

Onder het begrotingsprogramma valt een aantal grote projecten. De grote schommelingen hebben vooral een administratief / technische achtergrond. De financieringsvorm heeft grote invloed op hoe en wanneer de lasten in de begroting moeten worden opgenomen. Zo moet de last bij een subsidie direct en volledig genomen worden op het moment van beschikken. Een bijdrage aan de Maaslijn en Wilhelminakanaal zijn bij de 2^e bestuursrapportage 2020 doorgeschoven naar 2021. Een investering in een provinciale weg moet daarentegen worden geactiveerd in een aantal jaren worden afgeschreven ten laste van de begroting.

GroenLinks Vraag 28

Begroting P. 50: "We willen in deze sectoren meer balans tussen economische, maatschappelijke en economische waarden". Wat moet de derde genoemde waarde zijn (i.p.v. twee keer economische)?

Antwoord 28

Hier had moeten staan economische, maatschappelijke en ecologische waarden.

GroenLinks Vraag 29

Begroting P. 50: We lezen dat het College wil streven naar lagere emissies, naar hoeveel lager streeft dit College?

Antwoord 29

Wij hebben dit niet op sectorniveau bepaald, wel stellen we in het kader van bijlage 2 van de IOV emissie-eisen aan de hoeveelheid stikstof op stalniveau.

GroenLinks Vraag 30

Begroting P. 50: We lezen dat het College wil sturen op de randvoorwaarde van een diervriendelijke aanpak, hoe ziet een diervriendelijke aanpak eruit?

Antwoord 30

Hoewel wij geen bevoegdheden/verantwoordelijkheden hebben op het gebied van dierenwelzijn, is er een aantal acties opgenomen in ons programma. Zo is er een fonds voor omschakeling naar dierenwelzijnvriendelijke veehouderij (ikv staldering), Ook zijn er punten te krijgen in de BZV voor certificaten waarin dierenwelzijn opgenomen is.

GroenLinks Vraag 31

Begroting P. 50: We lezen dat de synergie tussen landbouw en natuur bevorderd gaat worden. Hoe?

Antwoord 31

We verbinden landbouw met natuur door krachtig in te zetten op natuurinclusieve landbouw, met nadruk in de nabije omgeving van het natuurnetwerk Brabant (NNB) en mede in relatie tot het ondernemend natuurnetwerk. Voor het stimuleren van de omschakeling van gangbare naar natuurinclusieve landbouw zijn reeds een subsidieregeling en grondregeling beschikbaar en worden onafhankelijke bedrijfscoaches aangeboden. Verder gaan we nog meer inzetten op de ontwikkeling en uitwisseling van praktijkkennis en praktijkmaatregelen ten behoeve van een natuurinclusieve bedrijfsvoering en de realisatie van kansrijke verdienmogelijkheden voor omschakelende en al bestaande natuurinclusieve ondernemers.

GroenLinks Vraag 32

Begroting P. 50: Wat is de streefwaarde bij de indicator "emissie fijn stof uit veehouderij in Noord-Brabant" waar het College zich voor gaat inspannen?

Antwoord 32

De streefwaarde is de WHO norm. Dit blijkt uit de ondertekening van het schone lucht akkoord in januari 2020.

GroenLinks Vraag 33

Begroting P. 50: Bij "wat willen we bereiken" worden meerdere aspecten genoemd die het College meeneemt bij het hanteren van de "One Health" aanpak. Bij "wat gaan we ervoor doen" worden meerdere aspecten niet genoemd (bijv. verbeteren dierenwelzijn en acceptabele lage risico's voor de gezondheid van boeren en burgers), wat gaan we hiervoor doen?

Antwoord 33

We moeten de afweging maken tussen het willen sturen op al deze aspecten enerzijds en anderzijds de beschikbaarheid van deze gegevens, de kosten die daarmee samenhangen en de mate van invloed die we als provincie op de specifieke indicatoren hebben. Het college wil dit graag met de Staten afwegen bij het nieuwe beleidskader.

GroenLinks Vraag 34

Begroting P.71: Kan er een inzicht gegeven worden in waar de afgezonderde middelen vanuit BA en PPN (in tabel) voor gebruikt gaan worden?

Antwoord 34

Begrotingsruimte/reservering i.r.t. begrotingsruimte 2021

Afgezonderde middelen vanuit voorgaande BA en PPN 9,6

- Reservering voor afrekening regionale structuurversterking: ca. € 2,1 mln
- Ondersteunende maatregelen landbouw/intensieve veehouderij: ca. € 7,1 mln
- Implementatie omgevingswet, ca. € 0,4 mln.

Begrotingsruimte/reservering i.r.t. begrotingsruimte 2024

Afgezonderde middelen vanuit voorgaande BA en PPN 4,1

- Arbeidsmarktbeleid: ca. € 4,1 mln

GroenLinks Vraag 35

Begroting P.72: Bij "overige stelpost - Stelpost samenleving" staat: "De middelen voor sociale veerkracht zijn opgenomen op een stelpost. Er is nog geen nadere besluitvorming over de inzet van deze stelpost" -> Om hoeveel geld gaat het? Wanneer wordt besluitvorming voor inzet van deze middelen verwacht?

Antwoord 35

In de tabel in de begroting op blz 72 is aangegeven dat het bedrag in deze stelpost oploopt van € 1,494 mln in begrotingsjaar 2021 naar € 5,865 mln in de begrotingsjaren 2022, 2023 en 2024. In 2022 wordt € 2,85 mln ingezet voor thema Brede Welvaart (zie Statenmededeling 'Samenleving: Invulling geven aan onze maatschappelijke opgave Leefbaarheid als onderdeel van het samenbindende thema Brede Welvaart' (nr 4776537), die u ook rond dit moment ontvangen heeft/ontvangt. Over de inzet van het resterende deel (€ 3 mln) wordt door uw Staten besloten bij vaststelling van het kader Vrije tijd, Cultuur en Sport (naar verwachting begin 2021). Vanaf 2023 en verder vallen de middelen vrij als onderdeel van de in het bestuursakkoord genoemde taakstelling op begrotingsprogramma Vrijetijd, Cultuur en Sport.

GroenLinks Vraag 36

Begroting P.77: Wat is de extra opbrengst als besloten wordt tot het heffen van provinciale opcenten op het landelijk gemiddelde? Op welk opcententarief zou Noord-Brabant zijn uitgekomen als er sinds 2014 jaarlijks zou zijn meegegaan (in stijging) met de landelijke ontwikkeling van het mrb-tarief? Wat is de extra opbrengst in 2021 als besloten wordt om alsnog (ineens) naar dat 'meegestegen' tarief te gaan?

Antwoord 36

Extra opbrengst 2021 bij tarief van 83,5 (zijnde het landelijk gemiddeld tarief) is ca. € 17,4 mln.

Extra opbrengsten bij het meegaan in de stijging van het landelijk gemiddeld tarief

Jaar t	Gemiddel tarief jaar t	Stijging/daling gemiddeld tarief t.o.v. t-1	Berekend tarief uitgaande de gemiddelde stijging/daling
2014	81,3	0,84%	74,8*
2015	82,2	1,12%	75,7
2016	80,4	-2,22%	74,0
2017	80,5	0,10%	74,1
2018	80,5	0,11%	74,2
2019	81,4	1,02%	75,1
2020	83,0	1,95%	76,6
2021	83,5	0,63%	77,1

* Het vastgestelde tarief 2013 voor Noord-Brabant is 74,2 opcenten, het gemiddelde tarief dat jaar is 80,6 opcenten

Het meegaan in de landelijke stijging/daling van het gemiddelde tarief leidt tot een tarief van 77,1 opcenten in 2021 en leidt dus niet tot een extra opbrengst in 2021, maar juist tot een lagere opbrengst van ruim € 4,4 mln.

GroenLinks Vraag 37

Begroting P.77: Hoe verhoudt de hoogte en bereik van de huidige grondwaterheffing zich tot heffingen in andere provincies? Wordt de heffing jaarlijks geïndexeerd? Zo nee, wat zou het verschil in prijs zijn als sinds 2011 (grondwaterheffingsverordening) jaarlijks geïndexeerd zou zijn?

Antwoord 37

Onderstaand een overzicht van de hoogte en het bereik van de grondwaterheffingen van alle provincies. De heffing in Noord-Brabant wordt niet jaarlijks geïndexeerd.

Provincie	Grondwaterheffing per m3	vrijstelling
Limburg	€ 0,01657	onttrekkingen ten behoeve van beregening of bevoeiing of overige onttrekkingen < 10.000 m ³ /jaar
Noord-Brabant	€ 0,019	< 150.000 m3
Zeeland	€ 0,0324	< 20.000 m3
Zuid-Holland	€ 0,005	< 12.000 m3
Noord-Holland	€ 0,0085	< 12.000 m3
Flevoland	€ 0,0141	< 20.000 m3
Utrecht	€ 0,0153	< 12.000 m3 en gekoppeld aan vergunningplicht waterschappen
Gelderland	€ 0,013	< 100.000 m3
Overijssel	€ 0,016	< 100.000 m3
Drenthe	€0,115	gekoppeld aan vergunningplicht waterschappen

Groningen	€ 0,0168	< 30.000 m3
Friesland	€ 0,0132	< 50.000 m3

Onderstaand een overzicht van de opbrengst grondwaterheffing voor het jaar 2019 zonder en met toepassing van indexatie:

Jaar	Omvang belastbare m3	Zonder indexatie: o.b.v tarief art 6 Verordening grondwaterheffing Noord-Brabant (€ 0,019 per belastbare m3)	Met indexatie: o.b.v. prijspeil 2019 inclusief indexatie obv CBS-CPI vanaf 2012
2019	220.973.168	€ 4.198.490	€ 4.756.280

GroenLinks Vraag 38

Begroting P.85: Project glastuinbouw Deurne: om welke risico's gaat het hier?

Antwoord 38

Het betreft het risico op de gronden die de provincie op grond van een overeenkomst met de gemeente heeft overgenomen. Deze gronden worden ingezet om in Deurne een glastuinbouwgebied te ontwikkelen. Hiervoor heeft de Provincie verschillende trajecten ingezet. De kans bestaat ook dat de ontwikkeling op grond van verschillende argumenten niet zijn doorgang kan krijgen. Om deze reden is een aantal jaren geleden een voorziening getroffen om de afwaardering van deze gronden - inclusief de kosten om te komen tot ontwikkeling - te kunnen afdekken.

GroenLinks Vraag 39

Begroting Op pagina 22 van de bijlage staat een afname van 2 miljoen bij cultuur, waaruit bestaat deze afname?

Antwoord 39

In deze bijlage wordt een specificatie gegeven van de verschillen tussen de jaarrekening 2019 en de begroting 2021. Het verschil zit vooral in de posten "participatie DC Netwerk Cultuur" en "taalvaardigheid en mediawijsheid" waarvoor in het begrotingsjaar 2021 respectievelijk geen en nagenoeg geen budget is opgenomen.

GroenLinks Vraag 40

Op pagina 68 van de begroting staat 6 miljoen aan lagere aftakking bij cultuur. Hoe verhoudt zich dat met de 2 miljoen in de bijlage?

Antwoord 40

In de begroting 2021 wordt op blz 68 het verschil toegelicht tussen de raming van het begrotingsjaar 2020 en het begrotingsjaar 2021. In de bijlage worden de verschillen gespecificeerd tussen het begrotingsjaar 2021 en de jaarrekening 2019. In totaal gaat het onderdeel Cultuur van € 26,6 mln in 2019 (jaarrekening) naar € 30,7 mln in 2020 en € 24,6 mln in 2021.

GroenLinks Vraag 41

Dezelfde vraag t.a.v. Cultureel erfgoed. In de begroting staat op pagina 68 een afname van 2,7 miljoen en in de bijlage staat op pagina 22 een afname van 9,7 miljoen. Vanwaar de verschillen en wat maakt dat deze afroming plaats kan vinden terwijl het beleid ongewijzigd is?

Antwoord 41

In de begroting 2021 wordt op blz 68 het verschil toegelicht tussen de raming van het begrotingsjaar 2020 en het begrotingsjaar 2021. In de bijlage worden de verschillen gespecificeerd tussen het begrotingsjaar 2021 en de jaarrekening 2019. In totaal gaat het onderdeel erfgoed van € 28,9 mln in 2019 (jaarrekening) naar € 21,9 mln in 2020 en € 19,2 mln in € 2021. Het verschil wordt deels verklaard doordat er nog geen besluitvorming plaatsgevonden over de inzet van de beschikbare bestuursakkoordmiddelen '20-'23. Dit gebeurt door uw Staten bij het vaststellen van het geactualiseerd kader Erfgoed (naar verwachting begin 2021). Daarnaast is er in 2019 vanuit algemene middelen aanvullend € 2 mln beschikbaar gesteld t.b.v. MIPP project Zuiderwaterlinie en is de inzet in dat jaar voor het onderdeel historische erfgoedcomplexen vanuit de investeringsagenda 1ste tranche € 2 mln hoger dan de raming hiervoor in 2021.

GroenLinks Vraag 42

In de bijlage bij de begroting op pagina 22 is een toename t.a.v vrije tijd opgenomen van 0,6 miljoen. Kunt u aangeven waarom deze toename er is en welke indicatoren hiervoor zijn geformuleerd aangezien er voor vrije tijd nog geen indicatoren zijn opgenomen in de begroting?

Antwoord 42

In deze bijlage wordt een specificatie gegeven van de verschillen tussen de jaarrekening 2019 en de begroting 2021. Het verschil tussen 2021 en 2019 betreft vooral de post vrijetijdseconomie die in de jaarrekening 2019 een lagere realisatie kende. De inzet in 2021 is hoger vanwege de (resterende) inzet van incidentele middelen op het MIPP project van Gogh.

GroenLinks Vraag 43

P. 113: De ratio weerstandsvermogen van het Ontwikkelbedrijf is 1,79%. Indien de Staten besluiten af te ramen tot 1,25%, hoeveel geld valt er dan vrij? En indien de aframing gebeurt tot 1,00%?

Antwoord 43

De ratio weerstandsvermogen is bepaald op basis van een doorrekening van de verwachte toekomstige risico's van de huidige projecten van het Ontwikkelbedrijf. Op grond hiervan komt de weerstandsratio voor de huidige projectportefeuille uit op 1,79. In deze berekening is geen rekening gehouden met het reserveren van ruimte in de risicoreserve voor het afdekken van risico's van toekomstige projecten.

Indien de Staten besluiten af te ramen tot een weerstandsratio van 1,25, dan valt er € 9,7 miljoen vrij. Indien de aframing gebeurt tot een weerstandsratio van 1, valt € 14,2 miljoen vrij.

Zoals hierboven aangegeven gaat de gerapporteerde weerstandsratio van 1,79 over de huidige projecten binnen de portefeuille. Op het moment dat besloten wordt om middelen vrij te laten vallen ontstaat er onvoldoende ruimte in de risicoreserve om nieuwe projecten te starten. Het resterende investeringskrediet van het Ontwikkelbedrijf van € 121 mln ultimo 2021 kan dan niet of nauwelijks worden benut. Er ontstaat dan pas weer ruimte in de risicoreserve op het moment dat bestaande risicoreserveringen vrijvallen en niet afgeraamd worden.

GroenLinks Vraag 44

P. 138: Hoe hoog komt de structurele exploitatieruimte uit, in vergelijking met wat GS nu aan PS presenteert in de begrotingsstukken, als alle mutaties in de reserves als structureel worden aangemerkt?

Antwoord 44

In principe zijn *volgens de BBV-regels alle mutaties in reserves als incidenteel aan te merken*.

Als kapitaallasten van investeringen worden gedekt uit een daarvoor door PS ingestelde reserve mogen de mutaties in die reserve in afwijking van het principe als structureel worden aangemerkt. De provincie Noord-Brabant maakt daar geen gebruik van. En dus gelden alle mutaties in de reserves als incidenteel.

Als we de vraag niettemin beantwoorden voor de hypothetische situatie dat alle mutaties in reserves structureel van karakter zouden kunnen zijn, dan komt het kengetal structurele exploitatieruimte in de begroting 2021 i.p.v. 10,6% uit op 40,3%.

Maar gelet op de BBV-regelgeving is dit geen reële uitkomst.

GroenLinks Vraag 45

- Op pagina 94 van de bijlagenbundel wordt gerefereerd aan het Statenbesluit PS 56/08. Van wanneer duidt dit besluit en kan dit worden toegezonden, of kan er via een werkende link naar worden verwezen?

Antwoord 45

Het besluit dateert van 7 november 2008 en betreft de vaststelling van de begroting 2009.

Als onderdeel van dat besluit (zie [link](#)) is opgenomen:

- f een reserve grondbank in te stellen voor de uitvoering van het provinciale grondbeleid zoals uiteengezet in gelijknamige commissienotitie, hiervoor een krediet te voteren van € 89 mln en GS te machtigen tot het doen van grondaankopen ten laste van de reserve; g. in te stemmen met de vorming van een breed fonds